

- Proučevali bomo pojave in posledice, ki jih družbeno-ekonomski razvoj povzroča v naravi ter odstranjevali negativne vplive na okolje;
- Začeli s sanacijo in prenovo starega dela mesta;
- Racionalizirali bomo vse postopke v zvezi s pripravo in sprejemanjem prostorske in gradbene dokumentacije;
- Varovali bomo vodne vire, določili varstvene pasove tudi za zajetja krajevnega pomena;
- Predvideli površine za eventualne evakuacije v primeru elementarnih nesreč in drugih izjemnih razmer;
- Skrbeli bomo za krajevne ceste in mostove, ki imajo strateški pomen;

3. INDUSTRIJA

S sprejetimi družbenopolitičnimi izhodišči verificirana globalna strategija razvoja našega gospodarstva je na osnovi analize komparativnih prednosti za Ljubljano in občino podana s konceptom razvoja, ki temelji na hitrejšem in kvalitetnejšem razvoju industrije, ki naj tako postane osnovno gibalno gospodarskega napredka v Šiški.

Razvoj industrije, ki je omejevan s prostorom, z vodo, s toplotnimi inverzijami in z omejenimi možnostmi financiranja kapitalnih naložb, bomo usmerjali v posamezne namensko opredeljene industrijske cone, pri čemer moramo zagotoviti prednost tisti industriji, ki se vsestransko najugodnejše vključuje v gospodarski prostor tako v pogledu komunalnih in drugih infrastrukturnih priključkov kot v pogledu optimalno opredeljenih pogojev gospodarjenja.

Da bi zagotovili smotno in racionalno izrabo za industrijo opredeljene še proste površine predlagamo naslednje ukrepe:

- Sprejeti ekonomske in prostorske kriterije za izbor novih investicij, ki morajo upoštevati naravnost gospodarstva na kapitalno intenzivne programe oziroma višje strukturirano proizvodnjo, za prednosti con (lega ob železniških in cestnih priključkih), zaposlovanje delovne sile in v zvezi s tem razrešitev dnevne migracije; omejitvene faktorje con (lega ob vodnih rezervirjih, bližina stanovanjskih sosesk in s tem povezane ekološke omejitve ipd.);
- Razvoj intenzivne industrije (gradnja v višino, naslonitev na vsklajene optimalne zmogljivosti energetskih priključkov in povezovanje z že obstoječimi industrijskimi jedri);
- Opredeliti je potrebno izbor obstoječih proizvodnih objektov, ki z razširitvijo oziroma z medsebojnim povezovanjem v naših dejavnostih lahko ustvarijo nove proizvodne kvalitete: v pogledu izvozne uvozne usmerjenosti in s ciljem izboljšave devizne bilance:
 - v pogledu surovinske in energetske odvisnosti na dosegljive vire;
 - v pogledu produktivnosti, vključevanje višje kvalificiranih struktur delavcev, ter v zvezi s tem zmanjševanje potreb po novih delovnih mestih in s ciljem doseganja čim višjega dohodka na delavca;
 - povezovanja proizvodnje z znanstvenimi institucijami in razvijanje tehnologije in „know-how“, ki naj sloni na lastni razvojni dejavnosti ob minimalnem vključevanju tujih licenc, z večjim vključevanjem avtomatizacije in modernizacije tehnoloških postopkov,
 - v pogledu varstva okolja v vseh oblikah.
- Sprejeti ekonomske in prostorske kriterije za ovrednotenje programov bodočih investorjev ter napraviti selektivni izbor;
- Po opredelitvi in izboru programov bomo oblikovali celovit pristop k asanaciji, rekonstrukciji in izgradnji posamezne cone oziroma skupin con.

4. PODROČJE KMETIJSTVA

A. KMETIJSTVO

- Razdeliti interese kmetijstva, gozdarstva in urbanizacije. Izdelati in sprejeti prostorski plan v občini pri čemer je potrebno omejiti spreminjanje namembnosti rodovitnih kmetijskih zemljišč. Še posebej je potrebno varovati kmetijska zemljišča v zaključenih conah kmetijskih TOZD in zaščitene kmetijah;
- Pospešiti spreminjanje družbenoekonomskih odnosov na vasi z uvajanjem različnih oblik združevanja dela, sredstev in zemlje, spodbujati smotno rabo kmetijskih zemljišč in oblikovati večje zemljiške komplekse. Nosilec spreminjanja družbenoekonomskih odnosov naj bo Kmetijska zadruga, ki ji je potrebno zagotoviti večjo družbeno pomoč. Cilj novih družbenoekonomskih odnosov je večja socialna varnost kmetov, večji pridelki in boljša gospo-

darska učinkovitost;

- Uspešno izvajati kmetijsko politiko in razreševati pravne postopke pri razreševanju kmetijskih zemljišč;
- Uspešno izvajati hidro in agromelioracije, pridobivati in izboljševati kmetijska zemljišča ter obnavljati opuščena kmetijska zemljišča. Skrbeti, da bo vsa razpoložljiva kmetijska zemlja boljše uporabljena;
- Združiti vse, ki so na območju občine in mesta zainteresirani za razvoj kmetijstva in v okviru teh načrtno, smotno in enotno sprejemati ukrepe za hitrejši razvoj kmetijstva in za reševanje obstoječe problematike; sanacija družbenih živinorejskih farm, kreditiranje nabave poslovnih sredstev v družbenem in zasebnem sektorju, pomoč hribovskim kmetom in drugo pospeševalno delo;
- Nujnost ohranitve kmetij v hribovitih predelih občine, ki so še posebej važne iz vidika SLO. Sprejeti je potrebno agrarnopolitične ukrepe, ki bodo zagotovili socialno varnost hribovskim kmetom;
- Za povečanje kmetijske proizvodnje in ohranitev naseljenosti na hribovitih območju je poleg davčnih olajšav potrebna še izdatnejša materialna pomoč in stimulacija;
- Nujno oživiti delo za zložbo zemljišč, saj sedanja parcelna in lastrinska razdrobljenost onemogoča racionalno izkoriščanje mehanizacije;
- Samoupravno in družbeno-politično organizirati krajevne skupnosti na vasi tako, da bo omogočeno kmečkemu proizvajalcu polno samoupravno odločanje o pogojih dela, življenja in o rezultatih dela ter že naprej ustvarjati pogoje za krepitev interesa kmetov, da se bodo vključevali in združevali v kmetijsko zadrugo in tam uveljavljali samoupravne pravice;
- Usmerjenost kmetijske proizvodnje naj bo še v naprej predvsem v živinorejo za proizvodnjo mleka in prireje mesa, v poljedelski panogi za proizvodnjo krompirja in krmskih rastlin, v neposredni bližini mesta pa naj bi se hitreje razširjalo tudi pridelovanje zelenjave in jagodičevja;
- Posvetiti posebno pozornost sanaciji družbenih živinorejskih farm in kmetijski izrabi Polhograjskih Dolomitov; Stalno vzdrževati zbiralnice za mleko in jih postopno zamenjati z novimi bolj sodobnimi;
- Nadomeščati izrabljeno kmetijsko mehanizacijo;
- Skupnost za pospeševanje kmetijstva (kot doslej) naj tudi v bodoče regresira gradnjo silosov za živinsko krmo;
- Vzreja konj naj bo ena izmed prioriteten nalog pospeševalne skupnosti. Pristopi naj se čimprej k iskanju interesentov in jih primerno stimulira;
- V okviru SIS za preskrbo načrtovati in sklepiti dogovore o pridelovanju posameznih vrst pridelkov za kritje potreb občine in Ljubljane. S tem bomo odstranili enega od vzrokov nezadovoljivega dosedanjega razvoja kmetijstva – nestalne tržne razmere in preprečili nihanje v ponudbi in ceni;
- Intenzivirati gospodarjenje z gozdovi, predvsem s premeno degradiranih gozdov listovcev in odbiranje gozdov za izgradnjo gozdnih prometnic;
- Zaradi velikega pomena gozdov za človekovo okolje predvsem v primestnem območju bo potrebno proučiti, katere gozdne površine bo potrebno izločiti za gospodarjenje s posebnim namenom.

B. KMETIJSKA ZEMLJIŠKA SKUPNOST

- Opredeliti dolgoročno namembnost zemljišča za potrebe kmetijstva in gozdarstva in kmetijska zemljišča razvrstiti po naravnih lastnostih, primernosti za uporabo sodobne tehnologije in možnosti za oblikovanje kompleksov za družbeno in družbeno organizirano kmetijsko proizvodnjo;
- Razmejiti kmetijska zemljišča na zemljišča, ki se bodo zaraščala z gozdnim drevjem in na tista, ki bodo ostala za kmetijsko rabo in v tej zvezi izvajala ukrepe za ohranitev le-teh. Pri tem se bo samoupravno dogovarjalo z drugimi samoupravnimi organizacijami in skupnostmi o ukrepih za zmanjševanje zaraščanja kmetijskih zemljišč oziroma za uvajanje novih družbeno dogovorjenih funkcij takšnega zemljišča. Pri tem pa se bo težilo za tem, da se čimbolj ohrani primerna funkcija takega zemljišča;
- Izdelati agrokarte in programe razvojnih usmeritev kmetijstva v občini;
- Reaktivirati opuščene kmetijske površine in vključevanje opuščenih zemljišč kmetov v organizirano tržno proizvodnjo. Kmetijska zemljiška skupnost bo dajala pri tem ustrezno pomoč in predlagala ukrepe zato, da bi bila zemlja primerno obdelana;
- Gospodariti s skladom kmetijskih zemljišč tako, da se bodo

kmetijska zemljišča prenašala na kmetijske organizacije in združene kmete, ki bodo zaradi urbanizacije izgubili zemljo;

- Izvajati agrarne operacije, posebno komasacije, združevanje zemljišč, agromelioracije in medsebojno menjavo na območjih, ki bodo s prostorskim planom predvidene za kmetijstvo. Zaradi urbanizacije in drugih sprememb namembnosti kmetijskih zemljišč bo to v bodoče ena glavnih nalog Kmetijske zemljiške skupnosti. Ker pa so agrarne operacije drage, bodo opravičile izvedbo le na območjih, ki bodo dolgoročno namenjene za kmetijske namene. Z združevanjem kmetijskih zemljišč med kmeti in kmetijskimi organizacijami bodo dane možnosti razvoja in prehoda individualnega osebnega dela v združeno delo kmetov na podlagi prostovoljne odločitve ob zakonski zaščiti lastniške pravice;
- Sodelovati pri zagotovitvi socialne varnosti kmetov;
- Zaradi racionalnejše rabe, pospeševanje kmetijstva, oblikovanje večjih zemljiških kompleksov, spreminjanja družbenoekonomskih odnosov v kmetijstvu, bo potrebno odkupovati ali drugače pridobivati kmetijska zemljišča in jih dodeljevati v uporabo kmetijskim organizacijam in združenim kmetom ter drugim obdelovalcem;
- Ohranitev kmetij kot proizvodnih enot in v ta namen izvajati revizijo Odloka o kmetijah, za katere velja posebna ureditev dedovanja;
- Razvijati kmetijstvo v hribovitih predelih z odpiranjem prometnic, oblikovanje skupnih pašnikov, izdatnejša materialna podpora v cilju povečanja kmetijske proizvodnje, rodovitnosti kmetijskih površin, ki bodo po prostorskem planu namenjene kmetijstvu ter skrbi za poseljenost krajine;
- Sodelovanje v Zvezi Kmetijske zemljiške skupnosti Slovenije zaradi uresničevanja kmetijske zemljiške politike, ki se nanaša na rabo, pridobivanje in varovanje kmetijskega prostora, izpolnjevanje kmetijskih razvojnih načrtov, uvajanja sodobnih oblik proizvodnje in njenega podružbljanja na temelju samoupravnega združevanja dela, sredstev in zemlje in nadaljnjega razvoja drubenega sektorja v kmetijstvu kot temeljnega nosilca napredka kmetijstva v vasi.

C. SKUPNOST ZA POSPEŠEVANJE KMETIJSTVA IN GOZDARSTVA

- Razširitev novih podpisnikov družbenega dogovora v Skupnost za pospeševanje kmetijstva občine Ljubljana-Šiška in oblikovanje sredstev za uresničevanje programskih nalog skupnosti za pospeševanje kmetijstva;
- Skupnost za pospeševanje kmetijstva v občini bo nadaljevala z delom po dosedanjem programu tako, da bo pospeševala predvsem organizirano in usmerjeno kmetijsko proizvodnjo in reševala v okviru le-teh naslednje zadeve: sodelovala pri oblikovanju in uresničevanju temeljnih razvojnih smotrov, ki so opredeljeni v družbenem načrtu občine in mesta Ljubljane. V skladu z družbenimi načrti razvoja občine in mesta Ljubljane zagotavljali sredstva za prednostne razvojne usmeritve v kmetijstvu. Regresirala umetno osemenje govejih plemenic in nabavljala plemenjake za naravni pripust, regresirala obrestne mere za kredite, ki jih kmetje najamejo za modernizacijo svoje proizvodnje, regresirala nabavo plemenske živine ter vzrejo konj, gradnjo silosov, nakup semenskega krompirja, nakup semen strnih žit, prevetrovalne naprave in freze. Nadalje sofinancirala nakup mehanizacije, umetnih gnojil, načrte za hleve in gospodarska poslopja, novogradnjo in adaptacijo govejih hlevov, kemične analize zemlje in krme. Financiranje izobraževanja kmetov in ostalo, kar je potrebno za splošno modernizacijo kmetijstva na vasi;
- Združiti vse, ki so na območju Ljubljane zainteresirani za razvoj kmetijstva v SIS za pospeševanje kmetijstva. V okviru SIS je potrebno načrtno, smotno in enotno sprejemati ukrepe za hitrejši razvoj kmetijstva in za reševanje obstoječe problematike, sanacija družbenih živinorejskih farm, kreditiranje nabave poslovnih sredstev v družbenem in zasebnem sektorju, pomoč hribovskim kmetom in drugo pospeševalno delo;
- Skupno oblikovati razvojne usmeritve in zagotoviti ustrezno samoupravno organiziranost pospeševalne dejavnosti ter doslednejše opredeliti programe in metode dela pospeševalne službe. Načrtno usklajevati razvojne programe organizacij združenega dela s področja kmetijstva, gozdarstva in kmetijske zemljiške skupnosti.

5. PROMET IN ZVEZE

V okviru dogovora med ljubljanskimi občinami je področje ure-

janja prometa in zvez nalog mestnih služb in so naloge vsebovane v mestnih smernicah, vendar pa se bo občina Ljubljana-Šiška zavzemala zlasti za naslednje naloge:

- Na področju mestnega in primestnega prometa se bomo vključevali v razvoj, kot je predviden za mesto Ljubljana, posebej pa si bomo prizadevali za posodobitev primestnega prometa, za sodelovanje z organizatorji primestnega prometa ter za poglabitev samoupravne organiziranosti te dejavnosti;
- Na področju železniškega gospodarstva se bomo vključili v program obvozne proge Dolgi most-Vižmarje, ter sodelovali pri preselitvi oz. združitvi na novi lokaciji v Mostah železniške delavnice, sedaj stacionirane v Šiški;
- V cestnem gospodarstvu se bomo zavzemali za odpravo ozkih grl v časovnih konicah ter za prilagoditev prometnega režima novim blagovnim centrom ter kontejnerskim in ostalim terminalom v mednarodnem transportu;
- Na področju PTT prometa in zvez se bomo zavzemali za izgradnjo novih poštnih enot ter za vzpostavitev čim gostejše telefonske mreže.

6. TRGOVINA

Področje celotne oskrbe je skupna dogovorjena naloga v okviru mesta Ljubljane. Vendar si bo občina Ljubljana-Šiška prizadevala še za naslednje usmeritve, poleg usmeritev v okviru mesta:

- Uveljavljanje novih družbeno-ekonomskih odnosov med proizvodnjo ter trgovino in v sami trgovini;
- Potrošniški sveti morajo zaživeti v vseh predelih občine;
- Dograditi trgovske lokale v stanovanjskih predelih in s tem približati stanovalcem preskrbo z osnovnimi živili;
- V trgovini na debelo zgraditi skladišča za hitro pokvarljivo blago;
- Pospešiti izgradnjo trgovskih centrov ob vpadnicah neposredno ob stanovanjskih naseljih;
- Obratovalni čas trgovin in vseh lokalov, ki so namenjeni za oskrbo občana moramo prilagoditi tako, da bo vsak občan imel možnost nabave ob prostem času (izven delovnega časa, bodisi to v trgovinah, ali pa v kioskih, kjer bomo nudili osnovne življenjske potrebščine);
- Povečanje zalog živilskih in drugih proizvodov v obstoječih in novih trgovskih mrežah. Hkrati je potrebno pričeti z izgradnjo skladišč na območju občine Ljubljana-Šiška, ob upoštevanju tako imenovanega „varnostnega paketa“ za primer elementarnih nesreč in podobno.

7. GOSTINSTVO IN TURIZEM

- Urediti Koseški bajer;
- Urediti rekreacijski center „Sora“;
- Urediti ter postaviti kvalitetne gostinske lokale ob Zbiljskem jezeru;
- Vključiti izgradnjo turistično-gostinskih lokalov v trgovsko-gostinski servisni center ob vpadnici avtoceste (Vodice-Podutik);
- Izkoristiti možnosti vključevanja zasebnih sob v organizirano oddajo le-teh preko centralnih recepcij;
- Razvijati kmečki turizem na področju Polhograjskih Dolomitov in Rašice;
- Skrbeti, da bo Pohodna transverzala približana občanom in meščanom;
- Izgradnja novih hotelskih restavracijskih kapacitet ter obratov družbene prehrane,
- Večja povezava kulturnih prireditev ob krajevnih praznikih s turistično ponudbo;
- Vključitev v mestno akcijo za izgradnjo Poti spominov in tovarštva ter po njeni izgradnji vgraditi vse manifestacije Poti spominov in tovarštva v občinske programe.

8. MALO IN DROBNO GOSPODARSTVO

Razvoj malega gospodarstva, kot podaljšane roke organizacij združenega dela s področja proizvodnje je zelo pomemben pogoj za vzpostavitev pravičnega ravnotežja med proizvodnjo in potrošnjo. Zato si razvoja malega gospodarstva ne moremo zamišljati kot stihijen razvoj, ampak je treba nanj vplivati preko vseh znanih planskih instrumentarijev.

Drobno gospodarstvo, ki izkazuje predvsem osebne storitve za potrebe zlasti gospodinjstva vsakdana mora biti stalni spremljevalec celotnega prostorskega kakor tudi ekonomsko-socialnega raz-